

'N SIELKUNDIGE ONDERSOEK NA
DIE HOUDINGS VAN ONTVANGERS VAN
STAATSONDERHOUDSTOELAE

deur

MARTHINUS PHILIPPUS TAUTE

Voorgelê ter vervulling van die vereistes
vir die graad Magister Artium in die
Departement Sielkunde aan die Universiteit
van Pretoria.

LEIER : Dr. S.W. Wichman

DATUM: Desember 1964.

Vooroordeel en eensydige menings skep net verwarring. Dikwels word sodanige menings met n groot mate van persoonlike oortuiging uitgespreek en in afwesigheid van n meer objektiewe verwysingsraamwerk deur sommige lede van die gemeenskap aanvaar. Hierdie ondersoek is n poging om die werklike feite te bepaal.

Die ondersoek kon slegs verwesenlik word deur die hulp en belangstelling van verskillende instansies wie se bydrae opreg waardeer word.

Ek is in die besonder dank verskuldig aan my leier, Dr. Wichmann onder wie se bekwame leiding dit n voorreg was om hierdie ondersoek te onderneem.

Die vriendelike vergunning deur die Departement van Volkswelsyn en Pensioene om van departementele lêer gegewens en ander departementele inligting gebruik te maak was onontbeerlik vir n ondersoek van hierdie aard. Die belangstelling deur amptenare van genoemde Departement soos byvoorbeeld, dr. Brümmer, mnr. Vorster en dr. Grobler, was n bron van aanmoediging.

Graag wil ek ook die Ad hoc toekenning wat ek van die Nasionale Raad vir Sosiale Navorsing ontvang het, vermeld. Hieronder sou die ondersoek, veral in hierdie stadium, nie finansieel moontlik gewees het nie.

Dikwels was ek aangewese op die goedgesinde hulp en gulhartige samewerking van beoordelaars. Hieronder wil ek die vroue-klerke van die Departement van Volkswelsyn en Pensioene, die Universiteitstudente, studente van die Onderwys Kollege en ander individuele persone bedank.

Waar die studie noodgedwonge groot opofferinge meegebring het binne my gesinsverband, waar n kleuter en n baba die voortdurende persoonlike aandag vereis, het my eggenote n groot aandeel geneem om die studie vir my moontlik te maak.

Ek wil die vertroude uitspreek dat hierdie beskeie poging n bydrae sal lewer om diegene wat van staatstoelaes afhanklik is, beter te begryp en meer doeltreffend te help.

Ek verklaar dat die verhandeling wat hiermee vir die graad Magister Artium aan die Universiteit van Pretoria deur my ingedien word, nie eerder deur my vir aan enige ander Universiteit ingedien is nie.

INHOUDSOPGAWE.

HOOFSUK I.

	Bladsy.
A. KULTURELE AGTERGROND VAN DIE PROBLEEM.	
Die versorging van individue binne die gemeenskap	1
(i) Algemeen	1
(ii) Die Ou Testament en hulpverlening	3
(iii) Griekeland en Rome	6
(iv) Die Nuwe Testamentiese periode ..	8
(v) Die Middeleeue tot die Hervorming	10
Die Hervorming tot die Hede	12
Die Suid-Afrikaanse omstandighede	14
Die Onderhoudstoelaeskema	19
Onderhoudstoelaagbegunstigdes en die Beroepsarbeid	22
Oorsig oor die ontwikkeling van die Onderhoudstoelaeskema in Suid-Afrika	25
B. DIE PERSOONLIKHEIDSTRUKTUUR VAN DIE MENS GESIEN IN DIE LIG VAN FAKTORE WAT AFHANK- LIKHEID VEROORSAAK EN VAN AFHANKLIKHEID SELF	26
Die Plek van die mens in die lewens- werklikheid	26
Houdings van begunstigdes in verband met eie verantwoordelikheid, produk- tiwiteit, versorging van hulle en hul kinders en selfrespek.	28
Afhanklikheid	35
Demoralisering en hulpverlening.	40
Kulturele aspekte van selfstan- digheidsingesteldheid	46

HOOFSUK II

DOEL EN METODE VAN ONDERSOEK

A. Die doel van die Onderzoek	52
B. Die hipotese	52
C. Die Metode	52
(i) Terrein van die Onderzoek	52
(ii) Die Proefpersone	53
(iii) Die keuse van beoordelaars	54
(iv) Die samestelling van die Houdingskaal.	55
Die verskillende fases in die ontwikkeling van die houdingskaal	57
Uitskakeling van Onduidelike en dubbelsinnige menings	61
Beperking van omgewings- en gepaardgaande invloede op die selfstandigheidsnorme	61
Die Bepaling van Skaalwaardes	62
Die Betroubaarheid van die Skaal..	63
Verspreidingswydte van beoorde- lings	65
(v) Die Toepassing van die Houdingskaal ..	66
(a) Monsterneming	66
(b) Faktore wat by die toepassing van die skaal in aanmerking geneem is	67
(c) Die Eksperiment	68

HOOFSUK III.

DIE RESULTATE VAN DIE ONDERSOEK.

A. Resultate wat verkry is tydens die Ont- wikkeling van die houdingskaal	69
Menings wat by die skaal ingesluit is .	81
B. Die Resultate van die skaal	83
Uiterlike waarneembare gedrag en die skaalmeting	88
Algemeen	94
SAMEVATTING	96

HOOFSTUK IV

GEVOLGTREKKINGS

Gevolgtrekkings	98
-----------------------	----

HOOFSTUK V

DIE BESPREKING

Bespreking	103
Samevatting	111

HOOFSTUK VI

SAMEVATTING EN SLOT

Samevatting en Slot	115
Bibliografie	120
Bylae A	127
Bylae B	130
Bylae C	139
Bylae D	140

LYS VAN TABELLE EN FIGURE.

TABELLE.

Tabel I:	Menings wat aan die vereistes van die houdingskaal vir die meting van selfstandigheidsingesteldheid voldoen het	70
Tabel II:	Menings waarmee die ses persone hulle vereenselwig, en waaruit hulle selfstandigheidsgraad bepaal is	78
Tabel III:	Die Selfstandigheidsgraad van ses persone wat onderhoudstoelae ontvang volgens vyf maatskaplike werkers en vyf klerklike eenhede .	79
Tabel IV:	Die Selfstandigheidsgraad van die ses persone volgens die maatskaplike werkers en klerklike eenhede vergelyk met meting van die houdingskaal	80
Tabel V:	Die sewe menings wat by die houdingskaal ingesluit is	82
Tabel VI:	'n Vergelyking van die selfstandigheidstrewe van 19 persone wat toelae ontvang en hulle vraelyste teruggestuur het, met die selfstandigheidstrewe van 16 persone wat nie gereageer het nie en tuis besoek moes word	85
Tabel VII:	Berekening van Onafhanklike waardes	86
Tabel VIII:	Berekening van die Chi^2	87

FIGURE.

Figuur I:	Voorbeeld van skaalindeling op tekenpapier soos voorgelê aan 22 beoordelaars in 'n voorlopige afronding van menings vir die skaal	58
Figuur II:	'n Vergelyking van die selfstandigheidsgraad van persone wat onderhoudstoelae ontvang met dié van studente verbonde aan die Pretoriase Onderwyskollege	84